

Research

A Model of Transformational Leadership Competency Development of School Administrators in 21st Century

Sirinart Pattamawilai, Anotai Prasarn**, Veeravan Jongjit Sirijirakal****

**Ph.D. (Educational Administration), Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*

***Dr., lecturer of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*

****Asst.Prof.Dr., lecturer of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*

Abstract

The purposes of this research were to 1)examine the transformational leadership competency of school administrators in 21st century, 2) develop a model of transformational leadership competency development of school administrators in 21st century and 3) reviewing a model of transformational leadership competency development of school administrators in 21st century. The subjects were 249 school administrators under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Area and indept-interview with five experienced and skillful administrators. The research instrument were five points scale Likert questionnaire and Structured interview. Both quantitative and qualitative data were analyzed.

The results revealed that the transformational leadership competency of school administrators in 21st century consisted for 7 competencies as follows: Information and Communication Technology Competency, Vision Competency, Creative Thinking and Using Innovation Competency, Transformational Leadership Competency, Inspiration and Teamwork Competency, Problem Solving and Decision Making Competency, and Achievement Orientation Competency. The results indicated that the overall mean of practical level was at a high level and the overall mean of the priority level was at the highest level. The results also found that the model of transformational leadership competency development of school administrators in 21st century consisted of four parts: 1) Introduction, for instance; concepts and fundamental theories of transformational leadership, and purposes, 2) The developmental process, for instance; the developmental method, competencies needed to be developed, and developmental process. 3) The follow up and assessment, for instance; Assessment method, the pre assessment, during process assessment, post assessment and Assessment aspects such as knowledge, skills, and attitude. 4) conditions, for instance; achievement conditions and problematic conditions. The results of review a model of transformational leadership competency development of school administrators in 21st century indicated contextual appropriateness, feasibility, applicability, and

theoretical correctness. The patterns were found useful for the organizations to optimize both personal strengths and institutional development.

Key words: Development model, Transformational leadership competency, School administrators in 21st century

บทนำ

ในยุคปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว และโดยอย่างยิ่งประเทศไทยก้าวเข้าสู่อาเซียนอย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้สังคมไทยเกิดการแข่งขันในทุกๆ ด้าน นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อองค์กร บุคลากร ทำให้หลายองค์กร ต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่ค่อนข้างสูง องค์กรต่างๆ ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้ก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ในหลายประเทศมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคนเป็นประเด็นสำคัญ การศึกษาจึงถูกจัดให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา แต่จากสถานการณ์ที่ผ่าน การศึกษาไทยอยู่ในขั้นวิกฤติ ด้านคุณภาพของผู้เรียน รอบสปีชีที่ผ่านมาคุณภาพการศึกษาและความสามารถในการแข่งขันมีแนวโน้ม ตกต่ำลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ World Economic Forum (2015) จัดอันดับประเทศไทยด้านคุณภาพของสถานศึกษาที่สอนการบริหารจัดการอยู่ลำดับที่ 77 จาก 140 ประเทศ และเมื่อพิจารณาในกลุ่มประเทศ Asean+6 ประเทศไทย ได้รับการจัดอันดับปานกลางค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ จาก 15 ประเทศ (ไม่มีบรูไน) ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 10 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) อย่างไรก็ตามประเทศไทยจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพผู้เรียนให้เทียบเท่านานาประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตื่นตัวและเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนรู้ยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นรูปแบบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องบริหารระบบการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง คือ เปลี่ยนแปลงในกระบวนการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ไม่ตายตัวและไม่หยุดนิ่งพร้อมรับสิ่งใหม่ๆ และเปลี่ยนแปลงการจัดการองค์กร (วิจารณ์ พานิช, 2558) ผู้บริหารการศึกษายังต้องเป็นผู้

ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลา มีความคิดสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆ อยู่สม่ำเสมอ มีวิสัยทัศน์ กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ให้ เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เสริมสร้างพลังใจให้สมาชิกในองค์กรเกิดความตระหนักรู้ในการกิจ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์กร โดยมีเป้าหมายในเบื้องต้นคือ การทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยสามารถสร้างผลลัพธ์และผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 1.2 สำรวจระดับปฏิบัติและระดับความสำคัญของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณศศึกษานครศรีธรรมราช จำนวน 249 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายแบบแบ่งชั้น ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามระดับปฏิบัติและระดับความสำคัญของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการหาค่าสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.3 สัมภาษณ์เชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการบริหารการเปลี่ยนแปลง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis)

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ดำเนินการโดยสังเคราะห์สาระสำคัญจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากการสำรวจระดับปฏิบัติและระดับความสำคัญของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และจากการสังเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง จากขั้นตอนที่ 1 นำมาพัฒนาเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พร้อมนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

3. การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ /ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาในด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบและข้อคิดเห็นอื่น ๆ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม (Propriety) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. ผลการวิเคราะห์ สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจและด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์

2. ผลจากการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการของสมรรถนะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.08	0.47	มาก
2 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.10	0.45	มาก
3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม	4.07	0.49	มาก
4 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.23	0.45	มาก

5	ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม	4.44	0.48	มาก
6	ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ	4.24	0.48	มาก
7	ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.36	0.47	มาก
รวม		4.22	0.41	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปฏิบัติการของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.36$)

และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้ นวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.07$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำคัญของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.66	0.41	มากที่สุด
2 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.62	0.46	มากที่สุด
3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม	4.60	0.48	มากที่สุด
4 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.63	0.45	มากที่สุด
5 ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม	4.70	0.43	มากที่สุด
6 ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ	4.64	0.54	มากที่สุด
7 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.69	0.44	มากที่สุด
รวม	4.65	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำคัญการของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาคือ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.69$) และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) 3. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง พบว่า สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็น

อย่างยิ่งจะต้องมีสมรรถนะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อกระตุ้น เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้บุคลากร ยอมรับและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ โดยส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างสรรค์นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการทำงานต่างๆให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องยอมรับและรู้จักปรับตัวเปลี่ยนแปลงตัวเอง เปลี่ยนแปลงแนวคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีความเด็ดขาด เด็ดเดี่ยวในสถานการณ์ที่เร่งรีบ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจ ใช้ความรู้ ทักษะชีวิตและประสบการณ์อย่างมีเหตุและผลในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสามารถพลิกวิกฤตต่างๆให้เป็นโอกาสได้ มีการกำหนดทิศทางของวิสัยทัศน์ได้ในระยะยาว สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้

เหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว สามารถบูรณาการความรู้ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ๆ ให้เข้ากับ วิสัยทัศน์และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้ กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อการกำหนดวิสัยทัศน์ของ สถานศึกษา และคำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะส่งผลต่อ องค์กรและเตรียมพร้อมในการรับมือที่โดดเด่นมุ่งสู่ความ เป็นเลิศเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นแนวคิด ทฤษฎี ใหม่ๆ ให้เข้ากับวิสัยทัศน์และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมี ประสิทธิภาพใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อการกำหนด ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบและผลจากการดำเนินการวิจัยในชั้น ตอนที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการร่าง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วน นำ ประกอบด้วย 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการ พัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) วัตถุประสงค์ ของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนการพัฒนาแบบสมรรถนะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2) สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนา และ 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล ประกอบ ด้วย

1) ขั้นตอนการประเมิน

1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ

1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ

1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ

2) ประเด็นการประเมิน

2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ

2.2) ทักษะตามสมรรถนะ

2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะ และ

ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย

1) เงื่อนไขความสำเร็จ

2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค ดังรายละเอียด

ต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

1) แนว คิดและทฤษฎีพื้นฐานของการ

พัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

(1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

(2) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21

(3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลง

(4) วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยน

แปลง และ

(5) กระบวนการพัฒนารูปแบบ

2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) ประเมินบริบทเพื่อวางแผนการพัฒนา

1.1) วิเคราะห์สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยน แปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้อง

การพัฒนา มี 7 สมรรถนะ ได้แก่ (1) ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (2) ด้านการมีวิสัยทัศน์

(3) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม

(4) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (5) ด้านการสร้าง แรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม (6) ด้านการแก้ปัญหา และตัดสินใจ (7) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ

1.2) วิเคราะห์วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่

21 มี 7 วิธี ได้แก่ (1) การอบรม สัมมนา (2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) การศึกษาดูงาน (4) การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (5) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (6) การประชุมทางวิชาการ (7) การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

การ 2) วางแผนการพัฒนา 3) ดำเนินการพัฒนา 4) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนา และ 5) วิเคราะห์ผลการพัฒนาและปรับปรุง

ส่วนที่ 3 ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนการประเมิน

1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ

1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ

1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ

2) ประเด็นการประเมิน

2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2.2) ทักษะตามสมรรถนะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลเพื่อทราบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงก่อน- ระหว่าง- หลังการพัฒนา จากก่อนการพัฒนามีความรู้ ทักษะ เจตคติอย่างไร เมื่อระหว่างและหลังการพัฒนาในส่วนที่ 2 ไปแล้วสามารถพัฒนา ให้เกิดสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งมีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนินการความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารสถานศึกษาได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย

1) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่

(1) ประเมินตนเองตามสภาพจริง

(2) พัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง

(3) มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

และ

(4) สร้างความร่วมมือและเครือข่ายการพัฒนา

2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค ได้แก่

(1) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักเห็น

คุณค่าของการพัฒนา

(2) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีมุ่งมั่นพัฒนา

สมรรถนะของตนเองจนสำเร็จ และ

(3) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่พัฒนาตนเอง

ตามรูปแบบและวิธีการที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การตรวจสอบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผลการตรวจสอบยืนยันรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ครบทุกองค์ประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ /ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้คำแนะนำและความคิดเห็นเพิ่มเติม การยืนยันในแต่ละองค์ประกอบ กล่าวคือ องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2) สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนา และ 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนการประเมิน

- 1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ
- 1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ
- 1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ

2) ประเด็นการประเมิน

- 2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ
- 2.2) ทักษะตามสมรรถนะ
- 2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะ และ

ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย

1) เงื่อนไขความสำเร็จ

2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค ซึ่ง องค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนั้นเป็นองค์ประกอบที่ถูกต้องตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางบริหาร และเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะองค์ประกอบด้าน เงื่อนไข ที่ประกอบด้วย เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคและเงื่อนไขความสำเร็จ หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักเห็นคุณค่าของการพัฒนา ไม่มีมุ่งมั่นพัฒนาสมรรถนะของตนเองจนสำเร็จ และไม่ปฏิบัติตามรูปแบบและวิธีการที่ได้กำหนดไว้การพัฒนาจะไม่เกิดประโยชน์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง ต้องมีความ มั่น มีทักษะ มองการณ์ไกล เพื่อรองรับความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้น มียืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ เพื่อสร้างให้รากฐานขององค์กรให้มีความเข้มแข็ง พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า มี 7 สมรรถนะ เรียงตามลำดับน้ำหนักของแต่ละสมรรถนะ จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ National Association of Secondary School Principals (2013) พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม (Team work Skill) ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Skill) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy Skills) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ทักษะการพิจารณาตัดสินใจ (Adjustment Skill) ทักษะการเรียนรู้ได้เร็ว (Sensitivity Skill) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting Instructional Direction Skill) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ (Critical Thinking and Creativity skill) และทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ที่ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skill)
2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)
3. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and Digital Literacy Skills)
5. ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational Management Skills)
6. ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal Management Skills)
7. ทักษะทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills)
8. ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill)
9. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting Instructional Direction Skill)
10. ทักษะการรับรู้ (Sensitivity Skill)

11. ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment Skill)
 12. ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Skill)
 13. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill)
 14. ทักษะคุณธรรมจริยธรรม (Ethical-Moral Skills)
2. จากการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย
- 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย
- 1) ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 2) สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนา และ
 - 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
- ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย
- 1) ขั้นตอนการประเมิน
 - 1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ
 - 1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ
 - 1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ
 - 2) ประเด็นการประเมิน
 - 2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 2.2) ทักษะตามสมรรถนะ
 - 2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะ และ
- ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย
- 1) เงื่อนไขความสำเร็จ
 - 2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค มีรายละเอียดดังนี้
- ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย
- 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่
 - (1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - (2) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - (3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง
 - (4) วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ
 - (5) กระบวนการพัฒนารูปแบบ
 - 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
- ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่
- 1) ประเมินบริบทเพื่อวางแผนการพัฒนา
 - 1.1) วิเคราะห์สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนา มี 7 สมรรถนะ ได้แก่ (1) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (3) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม (4) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (5) ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม (6) ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ (7) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ
 - 1.2) วิเคราะห์วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 7 วิธี ได้แก่ (1) การอบรม สัมมนา (2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) การศึกษาดูงาน (4) การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (5) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (6) การประชุมทางวิชาการ (7) การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 2) วางแผนการพัฒนา
 - 3) ดำเนินการพัฒนา
 - 4) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนา และ
 - 5) วิเคราะห์ผลการพัฒนาและปรับปรุง
- ส่วนที่ 3 ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย
- 1) ขั้นตอนการประเมิน
 - 1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ

1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ
1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ
2) ประเด็นการประเมิน
2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
2.2) ทักษะตามสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยน
แปลงในศตวรรษที่ 21
2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งขั้นตอนนี้เป็น
การประเมินผลเพื่อทราบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ก่อน-ระหว่าง- หลังการพัฒนา จากก่อนการพัฒนา
มีความรู้ ทักษะ เจตคติ อย่างไร เมื่อระหว่างและหลังการ
พัฒนาในส่วนที่ 2 ไปแล้วสามารถพัฒนาให้เกิดสมรรถนะ
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งมีการ
ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการพัฒนา
เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนา
ได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา
ได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำมาปรับปรุง
และพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
ส่วนที่ 4 เจื่อนไข ประกอบด้วย
1) เจื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่
(1) ประเมินตนเองตามสภาพจริง
(2) พัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
(3) มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง
และ(4) สร้างความร่วมมือและเครือข่ายการพัฒนา
2) เจื่อนไขที่เป็นอุปสรรค ได้แก่
(1) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักเห็น
คุณค่าของการพัฒนา
(2) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีมุ่งมั่นพัฒนา
สมรรถนะของตนเองจนสำเร็จ และ
(3) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่พัฒนาตนเอง
ตามรูปแบบและวิธีการที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ กาญจนา ดำนิล (2557) ได้ศึกษาองค์
ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 4
ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนา
รูปแบบภาวะผู้นำการ ส่วนที่ 3 การประเมินผลและ
ติดตามผล ส่วนที่ 4 เจื่อนไขและนอกจากนี้ยัง สอดคล้อง
กับงานวิจัยของ ทิศนา ขัมมณี (2550) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบของรูปแบบภาวะผู้นำการประกอบที่สำคัญ ๆ 5
องค์ประกอบคือ 1) วัตถุประสงค์ แนวคิด 2) บริบทและ
เจื่อนไข 3) ยุทธศาสตร์ 4) กระบวนการดำเนินงาน และ
5) ผลที่ได้รับจากการนำรูปแบบไปใช้ และสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ พัทธ์ทิพย์ ทิพย์วารและคณะ (2559) ได้ศึกษา
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางนวัตกรรม สำหรับผู้
บริหารสถาบันการศึกษาประกอบด้วย 4 ส่วนคือ
ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์และหลักการ รูปแบบ ส่วนที่ 2
องค์ประกอบภาวะผู้นำทางนวัตกรรมที่ต้องพัฒนา ส่วนที่
3 กระบวนการพัฒนา ภาวะผู้นำ ทางนวัตกรรม มี 5 ขั้นตอน
ประกอบด้วยขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมสำหรับการ
พัฒนา ขั้นที่ 2 การตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา
ขั้นที่ 3 ดำเนินการพัฒนาผ่านช่องทางสื่อสาร ในห้อง
เรียนออนไลน์บน เครือข่ายสังคมเสมือนและห้อง เรียน
ปกติ ขั้นที่ 4 การพัฒนาและนำไปใช้และขั้นที่ 5 การ
ประเมินผลการพัฒนาและส่วนที่ 4 การประเมินผลการ
ดำเนินการ

3. ผลการศึกษาตรวจสอบและยืนยันรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ /
ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง จำนวน 7 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน
ว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมกับ
บริบท มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ มีความถูก
ต้องตามหลักการในเชิงทฤษฎี มีประโยชน์ต่อผู้บริหาร
สถานศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาตนเองและองค์กรให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ
คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่ง
ผลสัมฤทธิ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำประกอบด้วย 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการพัฒนาแบบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนา และ 3) วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่วนที่ 3 การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการประเมิน 1.1) ประเมินก่อนการพัฒนาสมรรถนะ 1.2) ประเมินระหว่างการพัฒนาสมรรถนะ 1.3) ประเมินหลังการพัฒนาสมรรถนะ 2) ประเด็นการประเมิน 2.1) ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ 2.2) ทักษะตามสมรรถนะ 2.3) เจตคติเกี่ยวกับสมรรถนะ และส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขความสำเร็จ 2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค

3. ผลการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมกับบริบท มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ มีความถูกต้องตามหลักการในเชิงทฤษฎี มีประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาตนเองและองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอผู้บริหารสามารถนำไปพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาองค์กร บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา ตระหนักรู้ในหน้าที่ความรับผิดชอบ ความเสมอภาค ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและรองรับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสิทธิภาพทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขันและทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากระตุ้นและสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความจำเป็นสำคัญในการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงาน ส่งเสริมให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมมาใช้ในการสอน ตลอดจนสร้างสรรค์นวัตกรรมมาใช้ในการบริการงานในสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมองค์ความรู้ใหม่ ๆ มีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้ทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ ต้องก้าวทันต่อเหตุการณ์ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมกันหาวิธีการทำงานและแก้ไขปัญหา

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจด้วย ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นสมรรถนะด้านการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจมีความจำเป็น

เป็นอย่างยิ่งผู้บริหารต้องกล้าที่จะแก้ไขปัญหาและตัดสินใจบนข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา

5.ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระตุ้น เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรยอมรับและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ที่โดดเด่นมุ่งสู่ความเป็นเลิศเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในบริบทอื่นๆ เพื่อให้ได้แนวทางและยืนยันว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาได้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งเพื่อเป็นการสร้างความพร้อมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีในการบริหารและจัดการศึกษา อันนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาตนเองและสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

กาญจนา ดำนิล. 2557. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ชัยยนต์ เพาพาน. 2559. ทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการระดับชาติคุรุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21, 301-313.

ทิตนา แหมมณี. 2550. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกรกระบวนกรเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิทักษ์ ทิพย์วารและคณะ . 2559. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา . วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 11(1), 57-70.

วิจารณ์ พานิช. 2558. แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ศาสตร์และศิลป์ ศาสตร: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . 2559 . การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยโดยเวทีเศรษฐกิจโลก พ.ศ.2558-2559.

กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
NASSP. (2013). “Breaking Ranks: 10 Skills for Successful School Leaders”. [Online]. Available:<https://www.nassp.org/news-and-resources/publications/breaking-ranks-publications/breaking-ranks-10-skills-for-successful-school-leaders>, [2017 May 15].

